A°. 1857. N°. 279.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

WOENSDAG 25 NOVEMBER.

Buitenland.

PARIJS den 23 november.

Gisteren namiddag ten half vier ure zijn de Keizer, de Keizerin en de Keizerlijke Prins hier van Compiègne teruggekeerd. Als naar gewoonte was het station van den spoorweg versierd en een detachement der Keizerlijke garde stond op de plaats van Robaix onder de wapenen.

— Aan het voornemen van prins *Napoleon* om naar Egypte te reizen zal denkelijk dezen winter geen gevolg gegeven worden, en wel omdat prins *Jérome* zijnen zoon ongaarne langdurig afwezig ziet, wanneer pligt of noodzakelijkheid zulks niet dringend eischen.

— Heden zegt men dat den gezant *Thouvenel* instructien van minder verzoenenden aard zijn toegezonden en dat de hoop op eene toenadering tusschen hem en het nieuwe Turksche Kabinet daardoor op nieuw verflaauwd zou zijn.

— Te Parijs en in andere handelsteden van Frankrijk zijn in de afgeloopen week eenige faillissementen voorgevallen onder de huizen die met de Vereenigde Staten zaken doen. Door de gevolgen der geldcrisis staan vele fabrieken te Lyon geheel of gedeeltelijk stil; vele duizenden arbeiders zijn daardoor broodeloos.

— Een Pauselijke breve, dezer dagen te Rome uitgevaardigd en door den kardinaal *Patrizzi* namens het hooge collegie voor de kerkplegtigheden onderteekend, bepaalt dat in alle gebeden der Katholieke Kerk in Frankrijk, welke voor het hoofd des Staats en voor zijn geslacht worden opgezonden, voortaan het woord *Koning* door dat van *Keizer* vervangen zal worden.

— Sedert eenigen tijd was gezegd dat zeker tuinhuis te Meaux, waar de beroemde *Bossuet* gewoon was zijne werken, van het gewoel der wereld afgezonderd, zamen te stellen, uit hoofde van bouwvalligheid afgebroken zou worden. Werkelijk hadden de ultramontanen daarop bij den heer *Rouland*, minister van openbaar onderwijs, aangedrongen, maar deze heeft nu niet alleen bevolen dat deze plaats van herinnering moet blijven bestaan, maar zelfs gelden tot herstelling daarvan in haren oorspronkelijken staat aangewezen. Bij deze gelegenheid wordt gemeld hoe de ultramontanen alles aanwenden om *Bossuet*, dien sterken steun der Gallikaansche Kerk, zoo veel mogelijk te doen vergeten. Zijn katechismus is in het bisdom Meaux reeds door een anderen vervangen en de inwijding van een marmeren gedenkteeken, door den pastoor van Saint Roch in zijne kerk opgerigt, heeft met gesloten deuren moeten geschieden.

— In een huis in de Rue des Carmes alhier, dat aan de stad Parijs toebehoort, is laatstleden vrijdag een schat gevonden. Een rookverdrijver, die een schoorsteen herstelde, moest daarbij in eene donkere kast tasten, die sedert vele jaren niet gebruikt werd. Achter in die kast vond hij drie zware gesloten en verzegelde geld zakken, die gezamenlijk voor 15,000 livres in kroonen van zes livres, met den beeldenaar van *Lodewijk XVI* en het jaartal 1791, inhielden. Een dier zakken was aan den bisschop van Glandève, de overige waren aan den vicaris van Saint Jacques de Haut Pas geadresseerd. Naardien deze personen niet meer in leven zijn, behoort, volgens de bestaande wet, de helft van den schat aan de stad Parijs, als eigenaarster van het huis, en de wederhelft aan den rookverdrijver die hem ontdekt heeft, terwijl de huurder, in weêrwil zijner groote zucht om mede in den buit te deelen, daarop geenerlei aanspraak heeft.

BRUSSEL den 23 november.

De heer *C. Rogier*, minister van binnenlandsche zaken, heeft eene circulaire aan al de Gouverneurs der provincien gerigt, wier hoofdinhoud deze is:

De Minister twijfelt niet of de Gouverneurs hebben de noodige beschikkingen gemaakt om het Koninklijk besluit, waarbij de Kamer der Representanten wordt ontbonden en de kiezers tegen den 10 december opgeroepen worden, snel en regelmatig ten uitvoer te brengen. De beweegredenen, welke Z. M. daartoe genoopt hebben, liggen in de daadzaken zelve. Het vorige Kabinet heeft gemeend af te moeten treden, in weerwil der meerderheid die het schraagde. Veel minder kon dus een nieuw, uit de rangen der Oppositie voortgekomen Ministerie den steun dier meerderheid verwachten. De afgetreden Ministers hebben zelve bewezen hoe de parlementaire meerderheid hun voorkwam niet meer in overeenstemming met de meerderheid der kiezers te zijn. Zoo dachten ook de nieuwe Ministers en het beroep op de kiezers werd van toen af onvermijdelijk tot herstelling van die overeenstemming, zonder welke eene vertegenwoordigende Regering alle krachten en waarheid verliezen zou.

Deze buitengewone oproeping der kiescollegien is door de omstandigheden bevolen, en niets anders dan de uitoefening van een aan de Kroon voorbehouden regt en tevens eene hulde aan de openbare meening. Men heeft de oproeping der kiezers in dit jaargetijde ongeschikt genoemd. Maar de Ministers moesten den toestand nemen zoo als hunne voorgangers dien, toen de Kamers eerlang zouden zamenkomen, gemaakt en voorgeschreven hebben. Wat hiervan zij, de kiezers zullen gewis hunnen pligt met den ijver van mannen vervullen die al het gewigt hunner regten kennen en door eene ondervinding van zeven en twintig jaren aan de gebruiken van den vertegenwoordigenden Regeringsvorm gewend zijn. Hunne vaderlandsliefde zal eene nieuwe kracht uit de omstandigheden putten en hun oordeel ligtelijk het gewigt van den aangevangen grooten strijd beseffen. Die strijd is niet nieuw. De aanbieding van en de beraadslagingen over de wet op de liefdadigheid hebben het karakter en het gewigt daarvan slechts duidelijker doen uitkomen.

De Natie kent de staatkunde van het tegenwoordig Kabinet, naardien zij dit, onder zeer moeijelijke binnen- en buitenlandsche omstandigheden, vroeger aan het werk heeft gezien. Uit een algemeen oogpunt beschouwd is het eene echt nationale staatkunde van behoud en orde, die den vooruitgang zonder schokken wil, die op de zedelijke en stoffelijke belangen der bevolkingen let, aan de bijzondere werkzaamheid den vrijen loop laat en met deze al de grondstoffen van den openbaren voorspoed vruchtbaar maakt. Op die thans weder aan het roer der zaken gebragte staatkunde rust de taak om een der grondslagen van de hedendaagsche Regeringen en maatschappijen, namelijk de onschendbaarheid der Staatsregten en de onafhankelijkheid van het burgerlijk gezag, te bewaren. De uitoefening van dezen voornamen Regeringspligt is door de onlangs gevoerde beraadslagingen, die het Land in eene zoo sterke beweging gebragt hebben, nog dringender geworden.

Dit stelsel, de Ministers weten het, heeft hen aan beschuldigingen blootgesteld, die hunne optreding naauwelijks hebben afgewacht om zich met eene ongehoorde hevigheid lucht te geven. Hunne tegenstanders beweren valschelijk dat de godsdienst in gevaar verkeert. „Het is hunne staatkunde," zoo vervolgt de Minister, niet de onze, welke haar in gevaar brengt. De afscheiding der eerediensten en van den Staat is een der grondslagen onzer wijze Constitutie, die grondslag moet gehandhaafd worden. De godsdienst is door den strijd der hartstogten en ten behoeve van persoonlijke eerzucht maar al te zeer in moeijelijkheid gebragt. Zij is niet bestemd om in den worstelstrijd der partijen gemengd te worden. Het is tijd dat zij aan haar vreedzaam grondgebied worde teruggegeven, om daar aller achting te hervinden."

Thans, dus luidt het verder, staat het aan de kiezers te beslissen of de gedachte van welke het Kabinet de uitdrukking is aan de wenschen en behoeften des Lands beantwoordt. Hoe algemeener en duidelijker hun bijval is, des te krachtiger zal het Kabinet zijne taak kunnen vervullen, des te meer zal het openbaar gezag gewaarborgd zijn tegen meer dan ééne crisis, die zijnen gang belemmerd en zijne werkzaamheid verlamd heeft, tot nadeel der algemeene veiligheid en der algemeene welvaart.

De Gouverneurs worden uitgenoodigd hunne onderhoorigen wegens de voornemens der Ministers in te lichten en de valsche beschouwingen te doen verdwijnen waaraan zij zouden kunnen onderhevig zijn. Inzonderheid moeten de beweringen diergenen wederlegd worden die, na den tegenwoordigen toestand geschapen en door hunne overdrevene eischen en onvoorzigtige pogingen het Land in rep en roer gebragt te hebben, nu den oorsprong en het doel van dit Ministerie en de Natie zelve trachten te belasteren. Die oorsprong is volkomen regelmatig en grondwettig. Dat doel is de gewetens en de belangen tegen de onverdraagzame grondstellingen en de aanmatigingen van vroegere eeuwen gerust te stellen. „Wat het Land betreft (dus eindigt de circulaire), hetwelk men verraderlijk als ter prooi aan het oproer, de wanorde, de omwentelingszucht afschildert, en tegen hetwelk men niet schroomt het wantrouwen en de afkeuring der buitenlandsche Regeringen in te roepen, het zal, door zijne wijze en vaderlandslievende houding, door zijne standvastigheid en voorzigtigheid, zijne lasteraars weten te beschamen, waardiglijk op de roepstem zijns Konings weten te antwoorden en zich nieuwe aanspraken op de achting van Europa verwerven."

(Per Telegraaf.)

BERLIJN den 23 november.

Naardien Z. M. de Koning zich beter bevindt, heeft de Koninklijke residentie heden middag ten twaalf ure naar Charlottenburg overgebragt kunnen worden. De Koning en de Koningin hebben den overtogt over land gemaakt en zijn het bosch Grünewald doorgereden.

STOCKHOLM den 22 november.

De leden der beurs alhier hebben gisteren eene vereeniging onder den naam Crediet-Vereeniging gevestigd, wier doel is de leden daarvan met leeningen bij te staan, zoowel om zich onderling te helpen als om daardoor het algemeen crediet te verzekeren. De dadelijke inschrijving bedroeg vier millioen. Heden is eene definitieve directie van twaalf leden benoemd, die onderling het met uitgestrekte magt bekleede uitvoerend bestuur benoemen zal. De keuze viel op de aanzienlijkste leden der beurs.

Binnenland.

's GRAVENHAGE den 24 november.

Z. M. de Koning heeft gisteren in een bijzonder gehoor ontvangen den graaf *vonKönigsmarck*, buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister van Z. M. den Koning van Pruissen bij het Nederl. Hof, sir *Ralph Abercromby*, minister van H. M. de Koningin van Groot-Brittanje en Ierland te 's Gravenhage, en den baron *de Willmar*, gezant van Z. M. den Koning van België alhier. Naar men verneemt zal het geheele Corps Diplomatiek bij Z. M. ten gehoore worden toegelaten.

— H. M. de Koningin heeft in een bijzonder gehoor ontvangen den heer *Murphy*, minister-resident van de Vereenigde Staten van Noord-Amerika bij het Ned. Hof.

— Naar men verneemt zal er donderdag familiediner ten Hove plaats hebben.

— H. K. H. prinses *Frederik* en HD. dochter, prinses *Maria*, worden morgen middag tegen 4½ ure van Berlijn in de residentie terug verwacht.

— De nieuw benoemde Russische gezant bij het Ned. Hof, de heer *Mansouroff*, wordt tegen den 29 dezer in de residentie terugverwacht.

— In de residentie bevindt zich de heer *de Brouwer d'Hogendorp*, een van de hoofdondernemers der spoorwegen in Nederland, komende van Mechelen.

— Gisteren is bij den Hoogen Raad, kamer van strafzaken, onder anderen behandeld de zaak van *D. Seidts* of *Seits*, requirant van cassatie van een arrest van het Prov. Geregtshof in Limburg, waarbij hij, ter zake van moedwilligen doodslag, is veroordeeld tot eene tuchthuisstraf van 6 jaren en in de kosten. Uit het rapport, door den raadsheer *Gockinga* uitgebragt, bleek o. a., dat de doodslag is geweest het gevolg, maar niet de dadelijke oorzaak van de verwonding, die door den requirant op den verslagene was toegebragt door middel van een mes, en zulks na een hevigen twist in de herberg en daarop gevolgde worsteling. Verder bleek, dat de punt van het mes, die in het hoofd des verslagenen was gebleven, tot eene ontsteking in de hersenpan heeft aanleiding gegeven en hij aan de gevolgen daarvan is overleden. Door den requirant zijn evenwel geene middelen van cassatie ingediend, en aangezien de heer advocaat-generaal *Karseboom* geene middelen tot vernietiging van het arrest heeft aanwezig bevonden, heeft hij geconcludeerd tot verwerping der ingestelde voorziening, met veroordeeling van den requirant in de kosten. De uitspraak is bepaald op 12 december.

— Maandag 7 december zal voor den Hoogen Raad der Nederlanden (kamer van strafzaken) behandeld worden het beroep in cassatie van *Sidin* (serang), *Pa Seno, Kasidin* en *Klaas Ledesma*, zijnde de vier Maleijers door het Provinciaal Geregtshof van Zuidholland schuldigverklaard aan feitelijken en gewelddadigen wederstand jegens hunnen meerdere in rang, zijnde de kapitein, en veroordeeld, de twee eersten tot eene tuchthuisstraf voor den tijd van vijf jaren en de twee laatsten, onder aanneming van verzachtende omstandigheden, tot eene correctionnele gevangenis voor den tijd van drie jaren.

Donderdag aanstaande zal de begrafenis plaats hebben van den bij hetzelfde arrest vrijgesproken Maleijer *Setro*, die gisteren alhier is overleden. Wegens ongesteldheid werd hij verhinderd met zijne makkers naar zijn land terug te keeren; nadat hij eerst in het Ziekenhuis te Rotterdam was verpleegd, werd hij later door de zorgen der dame, die zich het lot der Maleijers zoo zeer had aangetrokken, herwaarts overgevoerd, om in haar huis te worden verzorgd.

— Heden middag is, naar wij vernemen, aan de vier door het Provinciaal Geregtshof van Zuidholland veroordeelde Maleijers, die zich in cassatie hebben voorzien, het exploit beteekend, waarbij hun wordt kennis gegeven van den dag der behandeling van hunne zaak (7 december) voor den Hoogen Raad der Nederlanden. De heer kolonel *Veenhuizen*, die gedurende de behandeling van het proces bij het gemelde Hof reeds als tolk had gefungeerd, heeft aan de vier veroordeelden het exploit in het Maleisch overgebragt.

— Dezer dagen is door visschers in de sloot nabij het spoorweg-station alhier een snoek gevangen, die 25 pond woog.

— De voorstelling in den Koninklijken Franschen schouwburg alhier zal donderdag den 26 dezer bestaan uit de grand opéra *les Huguenots*.

ROTTERDAM den 24 november.

Bij Koninklijk besluit is de benoeming van *B. Koker*, burgemeester van Broek in Waterland, tot secretaris dier gemeente, met Zr. Ms. goedkeuring bekrachtigd.

Bij beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken is benoemd tot opzigter van den waterstaat der 4de kl., om dienst te doen in het 5de district (Gelderland), *J. P. Tuyter*, die aan het jongst afgelegd examen deel genomen en aan de vereischten voldaan heeft.

Bij den Minister van Finantien is ontvangen een postwissel van *f* 5, door een onbekende, onder het postmerk Geertruidenberg, dd. 18 dezer, tot voldoening eener schuld aan 's Rijks schatkist ingezonden.

Het bij de Tweede Kamer ingekomen ontwerp van wet tot vaststelling van een tijdelijken maatregel betrekkelijk het bedrag der te heffen regten op den in- en uitvoer van goederen strekt om te bepalen, dat van den 1 januarij 1858 af tot dat daaromtrent nader zal zijn voorzien op den in- en uitvoer van goederen de regten zullen worden geheven tot zoodanig bedrag, als waaraan die goederen bij in- of uitvoer op den 31 december 1857 onderworpen zouden geweest zijn. Dit ontwerp is

noodzakelijk geoordeeld, omdat vermoedelijk ten opzigte van het ontwerp tot herziening van het tarief van regten op den in- en uitvoer van goederen vóór den 1 Januarij aanstaande door den Wetgever nog geene beslissing zal zijn genomen.

De Eerste Kamer der Staten Generaal is bijeengeroepen tegen dingsdag 8 december aanstaande.

Staten-Generaal.

TWEEDE KAMER. — *Zitting van maandag 23 november.* (*Vervolg.*)

Beraadslagingen over hoofdstuk V der Staatsbegrooting voor 1858.

Op voorstel des *Voorzitters* wordt besloten de beraadslagingen over de motie van den heer *van Hoëvell* te gelijk te houden met die over het amendement van den heer *Storm van 's Gravesande.*

De heer *Sloet tot Oldhuis* vindt geene reden om het amendement aan te nemen, daar de werkzaamheden, waarvoor de som van *f* 60,000 bestemd zou zijn, door den waterstaat moeten worden verrigt en hij geene termen vindt om den waterstaat, welke nog zoo weinig voor de spoorwegen gedaan heeft, een geschenk van *f* 60,000 te geven; hij is dus tegen het amendement, maar voor de motie van den heer *van Hoëvell.* — De heer *Thorbecke* herinnert, dat de Troon in 1856 hoop heeft gegeven op eene uitbreiding van het spoorwegnet over het geheele Vaderland en eene algemeene belofte heeft afgelegd tot het verleenen van subsidie; noch het een noch het ander is hem doeltreffend voorgekomen, want daardoor worden de meest dadelijk noodige spoorwegen op den achtergrond geplaatst; hij is wel voor subsidie, maar niet voor eene algemeene belofte van subsidie. Uit het zeggen, dat de ontwerpen, welke hangende zijn, hoop geven op een uitgebreid spoorwegnet, mogt men verwachten, dat de Regering de aangevraagde concessien zou afdoen, maar op al die ontwerpen wordt niet beschikt, waardoor men den moed en de kracht der particulieren verlamt. Wat het plan der Regering betreft, deze heeft daardoor de Wetgeving gemengd in de eigenlijke zaak der spoorwegen, daar zij de bepaalde plannen tot rijpheid moet brengen. Hij heeft vooral daartegen bezwaar, dat de Regering op eenmaal veel te veel vraagt, daar men de krachten moet concentreren om dan af te wachten, welke nieuwe behoeften ontstaan; in zoo verre drukt de motie van orde wel zijne meening uit. En wat nu het subsidie-stelsel zelf betreft, blijft hij bij zijne meening, dat, voor zoo verre er subsidie noodig is, de waarborg van het minimum der rente het beste middel is tot bereiking van het gewenschte doel. Wat eindelijk het amendement betreft, daarin is dit voordeel gelegen, dat daardoor een band op het Gouvernement wordt gelegd; als het amendement dus strekt om onderzoekingen te laten doen omtrent den aanleg door solide ondernemingen, dan heeft hij daartegen geen bezwaar, maar als men het met het plan der Regering wilde verbinden, dan is hij er sterk tegen en in dat opzigt is hij het met den voorsteller eens, die het dan ook van dat plan heeft losgemaakt; hij geeft echter nog eene wijziging in de redactie in overweging, om namelijk meer algemeen te spreken van kosten van onderzoek van ontwerpen. — De heer *Blaupot ten Cate* betoogt het in alle opzigten wenschelijke der aanneming van het aanhangige amendement, waardoor meer gunstige resultaten verkregen zullen kunnen worden, waardoor een meer gunstige indruk zal worden gemaakt en waardoor de zaak der spoorwegen zeer bevorderd zal worden. Hij is het eens met hen, die van oordeel zijn, dat de Regering zoodanige concessie, welke genoegzame waarborgen op levert, indien zij het met de concessionarissen omtrent de bepalingen eens kan worden, moet aannemen, zonder de behandeling van het ontwerp nopens de spoorwegen af te wachten, om welke reden hij zich ook verklaart voor de motie van orde van den heer *van Hoëvell.* — De heer *Dommer van Poldersveldt* uit de hoop, dat de Regering na al het gesprokene haar voorstel nopens de spoorwegen zal intrekken; om zulks te bevorderen zal hij ook voor de motie van orde stemmen. Naar aanleiding van het amendement van den heer *Storm van 's Gravesande* vraagt hij eenige inlichting van de Regering. — De heeren *Zijlker* en *Wijbenga* verklaren zoowel het amendement als de motie van orde te ondersteunen, waarbij de laatste voorbeelden bijbrengt van de ongelukkige communicatie, welke thans met de noordelijke provincien bestaat. — De heer *Storm van 's Gravesande* had het voornemen niet gehad, het woord te voeren, alvorens het gevoelen der Regering gehoord te hebben. Na het aangevoerde van den heer *Thorbecke* moet hij echter verklaren, dat door de redactie van dit geachte lid zijne denkbeelden duidelijker worden uitgedrukt. Hij stelt dien ten gevolge voor zijn amendement aldus te lezen: „Kosten van onderzoek van ontwerpen tot den aanleg van spoorwegen enz." Alsdan kan er niet de minste questie meer zijn. Den heer *Sloet* moet hij opmerken, dat het korps van den waterstaat niet talrijk genoeg is, om al die werkzaamheden te verrigten; men zal dus andere deskundigen daarvoor noodig hebben. Aan den heer *Dommer van Poldersveldt* moet hij in overweging geven, dat met de beperkte som van *f* 60,000 er geen sprake van expropriatien kan zijn, en door de wijziging van het amendement kan dit volstrekt tot geene bedenking aanleiding geven. — De *Voorzitter* deelt mede, dat ook in de gemotiveerde orde van den dag van den heer *van Hoëvell* eene kleine wijziging van redactie is gekomen, om in plaats van de woorden: „bij de Regering ingekomen en verklaart van *den Minister* te gemoet te zien," te lezen: „bij de Regering ingekomen, en verklaart van *haar* te gemoet te zien." — De heer *van Bosse* meent, dat na de wijziging, zoo even in het amendement gebragt, vele bedenkingen op dat amendement zijn vervallen. Oorspronkelijk was het amendement niet anders dan het ontwerp litt. A. der Regering; hij wenscht echter nog eene opheldering van de Regering te ontvangen. Deze vroeg *f* 100,000 tot de voorbereidende werkzaamheden, opneming op het terrein enz. De heer *Storm van 's Gravesande* vraagt nu gelden voor het onderzoek van ontwerpen. Hij vraagt, of daar *f* 60,000 voor noodig is. Hij wenscht daarom opheldering, *wat* door onderzoek van de ontwerpen verstaan wordt. — De heer *Westerhoff* is van oordeel, dat er door passen en meten veel tijd verloren wordt. Hij is tegen de voorgestelde som, daar de ambtenaren van den waterstaat reeds geld genoeg kosten. Het is thans tijd van handelen, zoo er toch iets van de zaak zal komen. Hij is daarom tegen het amendement en tegen de gemotiveerde orde van den dag. — De heer *Bieruma Oosting* komt tegen het gezegde van den laatsten spreker op en verdedigt het amendement, opdat de Regering bij aanvragen om subsidie opnemingen op het terrein kunne laten doen. — De heer *Elout van Soeterwoude* zal de mededeeling afwachten van het gevoelen der Regering omtrent het amendement, dat, naar zijne meening, wel de aandacht verdient. Aan de voorgestelde motie van orde kan hij zijne goedkeuring niet schenken, daar hij meent dat het eene zaak van uitvoering geldt, welke het gezag aangaat. — De heer *van Hoëvell* zegt, dat tot dus ver het eenig bezwaar tegen zijn voorstel gelegen is in den vorm; hij tracht daarin te gemoet te komen, door eene kleine wijziging in de redactie te brengen, en hij stelt dus voor om in plaats der woorden „en verklaart van haar te gemoet te zien", te lezen: „en verklaart van haar met belangstelling in te wachten." De heer *Thorbecke* heeft ook eene enkele bedenking tegen den vorm der motie en stelt voor den aanhef aldus te lezen: „De Kamer, in de veronderstelling, dat de Regering spoedig zal beschikken" enz.

De *Minister van Binnenlandsche Zaken* merkt op dat er thans gesproken wordt over een amendement en over eene gemotiveerde orde van den dag, en niet over de ontwerpen nopens de spoorwegen; hij meent zich dus te mogen onthouden van de antwoorden op de bedenkingen, daartegen in het midden gebragt. Als hij nu reeds daarop zou antwoorden, dan zou hij vooruitloopen op de beantwoording van het verslag. Hij zal dus thans alleen spreken over het amendement en de motie. Wat het amendement betreft, de Regering kan dit allezins ondersteunen. Het is hetzelfde, wat de Regering zich voorstelde, namelijk om het middel in de hand te hebben tot bevordering van den aanleg van spoorwegen. De Regering verlangt niets liever dan den aanleg van spoorwegen te activeren. Te regt is door den heer *Storm van 's Gravesande* gezegd, dat het, vóór den aanleg van lijnen, noodig is de localiteiten zelve te doen onderzoeken. Maar die hulp kan niet verleend worden door de gewone ambtenaren van den waterstaat; wil men het overige gedeelte der dienst niet in de waagschaal stellen, dan kan men dit niet doen zonder buitengewone hulp. Hij meent zich thans te mogen verschoonen om te antwoorden op de uitvallen van den heer *Sloet* nopens het korps van den waterstaat; hij zal dat korps hier niet verdedigen; hij heeft te kort de eer met dat korps bekend te zijn, maar zooveel den korten tijd betreft, dat hij met dit korps bekend is, is hij bevoegd en geregtigd den meesten lof aan die ambtenaren voor hunnen ijver in de dienst van het Land toe te zwaaijen. Wat nu verder het amendement betreft, de Regering zal in het aanwenden der som zeer bepaald het oog hebben op die denkbeelden, welke, volgens het voorloopig verslag, de bij deze Kamer de meest welkome zijn. Het is bij de Regering niet opgekomen om de voorgestelde som tot andere opnemingen aan te wenden, dan die in de bedoeling der Kamer liggen. Het denkbeeld der meerderheid van de Kamer was, volgens het voorloopig verslag, dat, zoodra mogelijk, zoodanig spoorwegnet of die lijnen worden daargesteld, waardoor de noordelijke en noordoostelijke provincien met de overige gewesten verbonden worden. Het is dan ook op die lijnen, dat de Regering vooral de aandacht zal gevestigd hebben, en zij zal ook voor die lijnen van de som bij dit amendement aangewezen gebruik maken. En wat nu betreft de motie van den heer *van Hoëvell*, als hij haar alleen te beschouwen had als het middel van de uitdrukking der belangstelling van de Kamer in de zaak der spoorwegen, dan zou hij bereid zijn de aanneming daarvan aan te raden, maar het komt hem voor, dat die motie ook nog eene andere strekking heeft, namelijk om te doen kennen dat de Regering en bijzonder de Minister van Binnenlandsche Zaken niet met genoegzame kracht de zaak der spoorwegen behartigt, en dat de Minister een prikkel noodig heeft, om die belangen te bevorderen; als de motie die strekking had, dan zou hij de aanneming daarvan ontraden; hij ontkent ten sterkste, dat er bij hem gebrek aan belangstelling bestaat; in belangstelling in de zaak doet hij voor den voorsteller der motie niet onder. De motie heeft verder, naar het hem voorkomt, nog eene strekking, die hij niet weet of wel overeen te brengen is met den werkkring der Kamer, namelijk om te besluiten de Regering aan te sporen tot het nemen van beschikkingen. En daar hij weet, dat de Kamer niet anders dan den grondwettigen weg wil bewandelen, zou hij tegen de motie zijn. Maar, na de wijziging door den heer *Thorbecke* voorgedragen, zou de motie eene andere gedaante verkrijgen en dan zou hij de aanneming daarvan aanraden.

De heer *van Bosse* wenscht meer bepaald te vernemen, of de gelden zullen strekken om opnemingen te doen in verband met de ontwerpen der Regering, of om na te gaan de particuliere aanvragen. — De heer *Sloet tot Oldhuis* zegt, dat hij geene blaam heeft willen leggen op het geheele korps van den waterstaat, maar alleen heeft gezegd dat er sommigen onder dat korps zijn die de ondernemingen van particulieren tegenwerken. — Ook de heer *Thorbecke* verlangt eene nadere verklaring der Regering omtrent de besteding der gelden, daar hij het met zou goedkeuren dat de Minister voortging in de rigting, welke bij de aanhangige ontwerpen is aangenomen. — De heer *Luyben* zegt zich tegen het amendement te zullen verklaren, wanneer de lijn van Vlissingen op Venlo op den achtergrond wordt gesteld. — De heer *Meeussen* begrijpt, dat de Minister niet spreekt van de lijnen in het zuidelijk gedeelte van ons Land, naardien de voorloopige werkzaamheden reeds door de ondernemers zelve zijn bewerkstelligd; hij is voor het amendement. — De heer *van Nispen* zal alleen dan voor het amendement stemmen, wanneer de uitdrukking de verklaring krijgt in den zin, daaraan door den heer *Thorbecke* gegeven. — De heer *van Deinse* is de zaak der spoorwegen van harte toegedaan en wijst ook op het belang van den Zeeuwsch-Limburgschen spoorweg. — De heer *van Hoëvell* betuigt dat zijne motie de strekking niet heeft om de belangstelling van den Minister van Binnenlandsche Zaken in de zaak der spoorwegen in een twijfelachtig licht te stellen; de strekking zijner motie is deze, dat er niet langer gedraald worde met beslissing te nemen omtrent aanvragen, welke geschied zijn. Wat de vraag betreft, of de motie wel mag worden aangenomen met het oog op de Grondwet, verwondert hij zich, dat niet hetzelfde bezwaar is gemaakt bij de motie op het hoofdstuk van buitenlandsche zaken nopens de wateraftappingen. Wat den vorm aangaat, kan hij zich vereenigen met de wijziging, door den heer *Thorbecke* in de motie voorgesteld, weshalve hij zijne motie dus wijzigt: „De Kamer, in de onderstelling dat van Regeringswege spoedig zal worden beschikt op de verschillende aanvragen tot concessie voor het aanleggen van spoorwegen, bij de Regering ingekomen, verklaart van haar met belangstelling in te wachten bepaalde voorstellen," enz., gelijk aanvankelijk was voorgedragen. — De heer *Slicher* zou gezind zijn geweest voor het amendement te stemmen, indien er *f* 100 000 was voorgesteld, omdat zulks voldoende zou zijn geweest om alle lijnen te laten onderzoeken, maar na de vermindering is hij tegen het amendement; het stilzwijgen van den Minister nopens den Zeeuwsch-Limburgschen spoorweg vraagt hij of overeenkomt met hetgene de Regering verleden jaar door den Koning heeft laten zeggen. — De heer *Storm van 's Gravesande* zegt, dat zijn amendement alle aanvragen omvat; hij moet echter bekennen, dat de uitdrukkingen van den Minister niet met zijne intentie overeenkomen.

De *Minister*, den heer *Sloet* beantwoordende, meent, dat zijne woorden geene aanleiding kunnen geven, om te doen veronderstellen, als zou Z. Exc. van meening zijn, dat die spreker een klad op het korps ambtenaren van den waterstaat zou willen werpen. Omtrent het amendement zegt de Minister, dat hetgeen hij nopens de interpretatie daarvan heeft gezegd mogelijk niet duidelijk is geweest, maar zoo verre Z. Exc. den heer *Storm van 's Gravesande* heeft kunnen volgen, meende hij dat dit overeenkwam met hetgeen hij Minister heeft voorgedragen; het blijkt, dat hij zich vergist heeft, en dat de gelden alleen moeten strekken voor het onderzoek der lijnen, waarvoor concessie wordt aangevraagd; Z. Exc. kan zich daarmede vereenigen; het ligt niet in zijn plan, dat de goedkeuring der som ook de goedkeuring in zich bevat van de plannen der Regering, om spoorweglijnen aan te leggen. Wat betreft den Zeeuwsch Limburgschen spoorweg, zegt de Minister, dat de Regering geene bijzondere voorkeur heeft voor dezen of genen spoorweg, ten koste van andere; hij heeft de groote wegen in het noorden en het noord-oostelijk deel genoemd, omdat daaraan de grootste behoefte is, maar de weg van Vlissingen naar Venlo is reeds opgenomen voor een groot deel en ook grootendeels opgemeten. Over de motiven der motie van orde zal de Minister niet meer spreken, na de wijzigingen daarin door den voorsteller gebragt. Er is echter verschil tusschen de motie bij het hoofdstuk van Buitenlandsche Zaken en thans. De eerste was, om de Regering kracht te verleenen naar buiten, maar Z. Exc. gelooft niet, dat de bedoeling der andere motie is, de Regering kracht te verleenen naar binnen.

De heer *van Nispen* verklaart voor het amendement te zullen stemmen, maar geheel in den geest en de bedoeling, daaraan door den heer *Storm van 's Gravesande* gegeven.

De beraadslagingen worden gesloten. Het eerst wordt in hoofdelijke omvrage gebragt de gemotiveerde orde van den dag van den heer *van Hoëvell*, welke wordt aangenomen met 60 tegen 3 stemmen; tegen stemmen de heeren *Baud*, *Schimmelpenninck* en *Taets.* Daarna wordt in stemming gebragt het amendement van den heer *Storm van 's Gravesande*, dat wordt aangenomen met 56 tegen 7 stemmen; tegen stemmen de heeren *Sloet*, *van Lynden*, *Westerhoff*, *van Eck*, *Slicher*, *Anemaet* en *van Bosse.* — Aldus geamendeerd wordt art. 81 goedgekeurd, alsmede art. 82.

Thans zijn aan de orde de beraadslagingen over afd. 6 (onderwijs). — De heer *Blaupot ten Cate* wijst op de ongelijkmatigheid bij het onderzoek van de bekwaamheid der toekomstige studenten en dringt op spoedige verbetering in deze aan. — De heer *Mackay* raadt de Regering omzigtigheid en voorzigtigheid aan bij de toepassing en uitvoering der wet op het lager onderwijs; zijns oordeels is de strijd ten aanzien der openbare scholen bij lange na niet geëindigd, maar veeleer in zijn begin. — De heer *van Nispen van Sevenaer* beaamt zulks en dringt er bij de Regering op aan, dat zij wake, dat het openbaar onderwijs niet zal strekken tot ondermijning van godsdienstige begrippen. — De heer *Elout van Soeterwoude* vestigt de aandacht op de vervolging tegen een predikant, die het tot zijn pligt gerekend had te waarschuwen, dat de kinderen geen gebruik maken van eene openbare school zonder Christendom; het doet hem leed, dat de Minister van Justitie niet tegenwoordig is, want hij wilde weten wat er van deze zaak is en ook hoe zulke vervolging is overeen te brengen met de vrijheid van ieder Nederlander. — De *Minister van Binnenlandsche Zaken* beantwoordt in de eerste plaats den heer *ten Cate*, die gewezen heeft op de ongelijkmatigheid bij het onderzoek der bekwaamheden van de toekomstige studenten; hij deelt het gewigt der bedenking en acht het wenschelijk, dat er gelijkvormigheid ten dien aanzien heersche; de oorzaak er van is echter, dat verschillende collegien het examen afnemen; hij zal op de denkbeelden van dien spreker gaarne de aandacht vestigen en onderzoeken, in hoe ver er gelijkvormigheid in deze zaak kan worden gebragt, zonder aan de genoegzaamheid van het examen te kort te doen; hij meent dat, bij de vaststelling der ontwerpen nopens het middelbaar en hooger onderwijs, het tijdstip daar is om hieromtrent bepaalde maatregelen te nemen. De Minister beantwoordt vervolgens de heeren *Mackay* en *van Nispen* in verband met de wenschelijkheid, dat de wet op het lager onderwijs zóó worde ten uitvoer gebragt, dat de klagten die konden ontstaan tot het geringste worden teruggebragt; hij erkent dat, niettegenstaande het ontwerp nopens het lager onderwijs tot voldoening der Regering en der Kamer is geregeld, evenwel niet uit het oog mag worden verloren, dat er nog altoos moeijelijkheden overgebleven zijn, ja dat in zekere mate de strijd over de uitvoering op nieuw aanvangt; de Regering zal van haren kant niets verzuimen om de wet in te voeren en toe te passen in den geest, waarin die door de Regering en de Wetgeving is tot stand gebragt, maar kan niet zijn in den zin van hen die het onderwijs in een meer exclusieven zin wenschen, doch men zal evenmin te duchten hebben, dat het onderwijs strekken zal tot ondermijning van den godsdienstzin der kinderen; het is de dure pligt der Regering, dien godsdienstzin op te wekken en te zorgen dat die niet ondermijnd worde; die zelfde inzigten zullen ook de Regering leiden bij de keuze der personen,

belast met de uitvoering der wet; hij kan verzekeren, dat het zullen zijn menschen geschikt en genegen om de wet in dien geest toe te passen, waarin zij is vastgesteld. In antwoord op den heer *Elout* zegt de Minister, dat hij het berigt nopens de vervolging van een predikant wel gelezen heeft, maar de zaak is hem nog niet officieel bekend en in zoo ver betreurt hij het dat de Minister van Justitie niet tegenwoordig is; hij meent echter, dat die vervolging niet is ingesteld op last des Ministers, maar wel door het Openbaar Ministerie, dat hierin gehandeld heeft in den kring zijner bevoegdheid; hij zal zich aan de zaak gelegen laten liggen, maar hij moet toch opmerken, dat er eene wet bestaat tegen leeraars die tot ongehoorzaamheid aan de wetten van den Staat aanzetten. — De heer *Elout* antwoordt, dat het hier niet de aansporing was tot wederspannigheid tegen de wet en ook niet eene veroordeeling van Regeringsdaden. — De heer *van Nispen* dankt den Minister voor zijne verklaring, welke ook buiten af de vrees eenigermate zal doen bedaren, die aanvankelijk ontstaan is. — De algemeene beraadslagingen worden hierop gesloten en die over de artikelen der afdeeling geopend.

De artt. 83—88, betreffende de Hoogescholen van Leyden en Utrecht, worden daarna achtereenvolgens zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd, waarbij geene andere discussie plaats heeft dan dat de *Minister*, op eene vraag van den heer *Sloet tot Oldhuis*, verklaart, dat de vacature in het collegie van curatoren aan de Leydsche Hoogeschool spoedig zal worden aangevuld.

De verdere discussie wordt daarop uitgesteld tot den volgenden dag.

De commissie van rapporteurs voor het wetsontwerp tot herziening der gemeentewet (plaatselijke belastingen) brengt daaromtrent haar eindverslag uit. — De behandeling van dat wetsontwerp zal nader worden vastgesteld.

De zitting wordt gesloten.

TWEEDE KAMER. — *Zitting van dingsdag 24 november.*

De Voorzitter deelt mede, dat de commissie van rapporteurs gereed is met haar verslag over het ontwerp van wet nopens de begrooting van de uitgaven der Landsdrukkerij voor 1858. — Drukken en ronddeelen, zullende de dag der discussie nader worden bepaald.

Daarna worden door de commissie voor de verzoekschriften eenige rapporten uitgebragt op in hare handen gestelde adressen, die allen ter griffie zullen worden nedergelegd.

Aan de orde van den dag is de voortzetting der beraadslagingen over de artikelen van hoofdstuk V (*Binnenlandsche Zaken*) der Staatsbegrooting voor 1858, waarvan nog de volgende aanleiding tot discussie geven:

Art. 90. Jaarwedden der hoogleeraren te Groningen. — De heeren *Westerhoff* en *Blaupot ten Cate* dringen aan op de spoedige vervulling der bestaande vacature in de regtsgeleerde faculteit aan de Groningsche Hoogeschool — De *Minister* antwoordt, dat hij te gelijker tijd wenscht vervuld te zien de plaats van buitengewoon hoogleeraar, waarvoor bij deze begrooting eene som is aangevraagd; zoodra de Regering nu de zekerheid heeft, dat de Wetgeving dezen post wil toestaan, zal zij niet nalaten zoodanige maatregelen te nemen als noodig zijn om ook in de andere vacature te voorzien. — Het art. wordt daarop aangenomen.

Art. 93. Subsidien voor het onderwijs aan de Latijnsche scholen. — De heer *Mackay* vestigt de aandacht op den achteruitgang van het Latijn en Grieksch aan onze gymnasia. — De *Minister* antwoordt, dat men in de voor te dragen wetten nopens het middelbaar en hooger onderwijs de blijken van zijne hooge ingenomenheid met de klassieke studien zal vinden. — Daarop wordt het artikel goedgekeurd.

Art. 125. Voortzetting en voltooijing van het onderzoek naar de geologische gesteldheid van Nederland. — De heer *Westerhoff* wenscht de verzekering te ontvangen dat hiervoor niet meer gevorderd zal worden dan de vroeger daarvoor bestemde som van *f* 50,000. — De heer *Delprat* verdedigt de geologische commissie en tracht haar van de blaam te zuiveren, alsof hare werkzaamheden grootendeels onnuttig waren. — De *Minister* verklaart dat het stellig voornemen is, zoo mogelijk binnen de grenzen der oorspronkelijk voor den geologischen arbeid geraamde som van *f* 50,000 te blijven. — Het art. wordt daarna aangenomen.

Art. 145. Tegemoetkoming aan de visscherijen enz. — De heer *Sloet tot Oldhuis* deelt zijn gevoelen mede nopens den werkkring van het collegie voor de zeevisscherijen, opdat daarvan zoo veel mogelijk nut worde getrokken; hij vraagt welke reden er kan bestaan, dat Overijssel niet in het collegie vertegenwoordigd is. — De *Minister* dankt den spreker voor zijne opmerkingen, waarvan partij getrokken zal kunnen worden. Wat betreft de vraag nopens Overijssel antwoordt hij, dat het collegie zelf op dit oogenblik nog niet benoemd is en dat zijne opmerkingen ook in dit opzigt niet verloren zullen gaan. — Het art. wordt goedgekeurd.

Art. 157. Telegrafie. — De heeren *Bieruma Oosting*, *Hugenholtz*, *Nolthenius* en *Anemaet* betoogen het wenschelijke om vele plaatsen in Friesland, Noordholland en Zeeland in de telegrafische verbinding op te nemen, terwijl de heer *Mackay* er de aandacht op vestigt, dat in Zwitserland de telegraaf op zeer eenvoudigen voet is ingerigt, waar men op het kleinste postkantoortje een kleinen telegraaftoestel vindt. — De *Minister* bedankt de verschillende leden voor de gegeven wenken en geeft gaarne de toezegging dat hij bij de uitbreiding der telegraaflijnen daarop indachtig zal zijn. — De artikelen nopens de telegrafie worden daarop goedgekeurd.

Het geheele Vde hoofdstuk wordt ten slotte in om vraag gebragt en *met algemeene stemmen aangenomen.*

(*Het vervolg in een volgend N.°*)

[In het overige der zitting zijn de algemeene beraadslagingen aangevangen over hoofdstuk VI der Staatsbegrooting, welke morgen zullen worden voortgezet.]

— Gisteren zijn in de vergadering van den Gemeenteraad te Schiedam voortgezet en ten einde gebragt de beraadslagingen over het ontwerp van algemeene politieverordening en gaf andermaal tot langdurige woordenwisseling aanleiding de vraag, of de vergadering bevoegd is bepalingen vast te stellen omtrent het begraven van lijken en de begraafplaatsen, bij de omstandigheid, dat er te Schiedam zelf geene begraafplaatsen zijn, maar zich die te Mathenesse bevinden. Volgens den heer *Greeve* was men alleen bevoegd bepalingen te maken ten aanzien van het uitdragen en vervoeren van lijken, maar hield de politiemagt van het Gemeentebestuur te Schiedam op buiten het territoir dezer gemeente. Hij staafde dit gevoelen met onderscheidene gronden en had dan ook een gewijzigd voorstel aangeboden, alleen tot dit punt betrekkelijk. De heer *Poortman* daarentegen was van een ander gevoelen en gaf hoofdzakelijk als zijne meening te kennen, dat, erkennende de juistheid van den door den heer *Greeve* voorgestelden regel, die regel evenwel, naar publiek regt, wel eenige uitzonderingen toelaat, immers daar, waar het onderwerp, dat politie-regeling behoeft, een onafscheidelijk deel van de huishouding der gemeente uitmaakt, en zonder hetwelk die huishouding niet kan bestaan. Daaronder behooren zeer zeker in eene eerste en voorname plaats de begraafplaatsen. Al behooren deze niet tot de gemeente, moeten zij als een deel daarvan worden beschouwd. Ook hij ondersteunde die meening nader met ontwikkeling van gronden. Om echter de moeijelijkheid, die er nopens deze aangelegenheid bestaat, op de geschiktste wijze ten einde te brengen en zulks terwijl het Gemeentebestuur van Mathenesse tot dus ver geene verordeningen op het begraven en de begraafplaatsen had gemaakt, gaf hij in overweging de aanvankelijk voorgestelde bepalingen in het ontwerp van politie-verordening vast te stellen, en tevens met het Gemeentebestuur van Mathenesse deswege nader in overleg te treden na goedkeuring van Gedeputeerde Staten. Met dit denkbeeld heeft ten slotte de vergadering zich vereenigd.

— Omtrent den brand, die ll. vrijdag avond in een pakhuis van den tagrijn *J. A. Velds*, in de Schrijversstraat te Dordrecht, plaats had, kunnen wij nog melden, dat het feit, dat de goederen in gemeld pakhuis slechts weinige honderde guldens waard bevonden werden, en toch voor *f* 8000 verzekerd waren, met nog andere zamenloopende omstandigheden, vermoedens van moedwil hebben doen rijzen, ten gevolge waarvan bovengenoemde eigenaar der goederen voorloopig in verzekerde bewaring is gesteld en de zaak door de justitie onderzocht wordt.

— Men verneemt, dat de maatregel door den Minister van Binnenlandsche Zaken genomen, om langs de kust der Noordzee palen te heijen, ten einde te kunnen nagaan, in hoeverre het strand en de daar langs gelegene duinen afnemen of verbreeden, reeds voorlang genomen is door het hoogheemraadschap van Delfland, voor zoo verre dat waterschap zich langs de Noordzee uitstrekt.

— Ingevolge een nader berigt van Ged. Staten van Zuidholland omtrent de onteigening van gronden in de gemeente Brielle tot den aanleg van eene kustbatterij aan den linker oever van de rivier de Maas, bij den mond der haven aldaar, heeft de burgemeester dier stad ter kennis van de belanghebbenden gebragt, dat het plan, de omschrijving en kaart van het aan te leggen werk, ter inzage voor een ieder, in het Raadhuis aldaar zijn nedergelegd, alsmede dat de commissie tot het aanhooren der bezwaren tegen de voorgenomen onteigening, daartoe zal vaceren ten Raadhuize te Brielle, in plaats van op donderdag den 3 december aanstaande, op donderdag den 10 dier maand, des voormiddags ten elf ure.

— Naar men verneemt zijn de Leydsche studenten in staat gesteld Z. K. H. den Prins van Oranje met zijne behoudene terugkomst in het Vaderland te Leyden geluk te wenschen, en hebben velen van deze gelegenheid reeds gebruik gemaakt.

— Wij zijn verzocht te melden, dat het berigt in sommige dagbladen opgenomen, betrekkelijk een nieuw bezoek, dat het korps muziekanten van het regement grenadiers en jagers in verschillende plaatsen zou geven, nog zeer voorbarig is. Eerst moet daartoe de Koninklijke goedkeuring worden aangevraagd, en zoo deze verleend mogt worden, dan zou het bedoelde bezoek op zijn vroegst in de maand julij aanstaande kunnen plaats hebben.

— Van den Helder wordt den 23 dezer geschreven: Heden morgen waaide de noodvlag van den vuurtoren, een sein voor de ingezetenen alhier, dat er een schip is gestrand, of iets dergelijks. Later vernam men, dat eene van Hull komende stoomboot, *de Jonge Marie*, kapt. *Hazewinkel*, in aanzeiling was geweest met een schip waarvan 4 man der equipage waren overgesprongen en waarvan men te weten kwam, dat het aangezeilde vaartuig eene Engelsche kolenbrik was, die mogelijk kort na de aanzeiling met het overige dier bemanning was gezonken, ten minste men had niets meer van dien bodem gezien of vernomen.

— Den 23 dezer is aan de Utrechtsche Hoogeschool tot doctor in de obstetrie bevorderd de heer *O. A. J. Richelle*, med. doctor, geboortig uit Bennebroek.

— De beide personen, die te Middelburg in verzekerde bewaring genomen waren, ter zake van het geheim houden eener door hen gedane opgraving van gelden op een perceel land van hunnen meester, zijn ll. donderdag wederom op vrije voeten gesteld. Inmiddels wordt het onderzoek naar deze zaak voortgezet.

— Op de ll. woensdag te Zevenbergen gehouden najaars paarden- en beestenmarkt was de aanvoer vooral van paarden aanzienlijk en daaronder veel van eerste qualiteit; ook werd de markt door Fransche, Belgische en inlandsche kooplieden druk bezocht. De handel was zeer levendig en er werden aanzienlijke prijzen besteed; zoo werden er door een Fransch koopman twee paarden van 3½ jaar voor de som van *f* 1000 gekocht, zijnde deze de eerste kruisselingen van het Hannoversche ras; velen van dezen jeugdigen leeftijd werden voor p. m. *f* 400 verkocht.

— Z. Exc. de Commissaris des Konings in Noordbrabant heeft ll. woensdag, vergezeld van den ingenieur *van Rappard*, den toestand van de scheepvaart in de rivier de Dieze in oogenschouw genomen en de noodige maatregelen doen nemen om de grootere schepen, welke aldaar liggen, dusdanig te rangschikken en van plaats te doen veranderen, dat de vaart althans voor de kleinere schepen niet langer meer gestremd worde. De stand van het water in de rivier is thans zoo laag als nog nimmer het geval is geweest.

— Te Ringe, nabij Koevorden, werd ll. donderdag avond op zekeren *H.*, zittende aan den haard, door het raam twee maal geschoten en *H.* daardoor dermate gewond, dat hij aan de gevolgen daarvan reeds den volgenden dag is overleden; men meent dat wraak de drijfveer van deze misdaad is, en de vermoedelijke dader is reeds in verzekerde bewaring genomen.

— De Gemeenteraad van Groningen heeft besloten een adres te zenden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, ter zake van de verpligtingen der gemeente tot onderhoud van kaserne-gebouwen enz. De Raad wenscht dat, indien de gemeenten met dat onderhoud belast worden, zij daarvoor eene billijke vergoeding van wege het Rijk ontvangen. Men meent dat de Minister van Oorlog in dien geest een wetsvoorstel zal indienen.

— De waterhoogte te Arnhem was den 23 dezer 0,14 el. De Rijnhoogte te Keulen was den 23 dezer 2 voet 5 duim Keulsch peil (2 voet 9¼ duim Rijnlandsch).

— Zr. Ms. waarnemend Consul-Generaal te Carracas meldt, onder dagteekening van den 18 september jl., dat de koffij-oogst in Venezuela een aanvang had genomen en goede uitkomsten beloofde. De prijzen waren verschillend en per 100 pond Venezuela koffij van de volgende noteringen: 1ste soort gewasschen *f* 32, niet gewasschen maar uitgezochte *f* 27 a *f* 28, niet gewasschen en niet uitgezochte *f* 24 en 3de soort *f* 16 a *f* 18.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 24 November.

OVERLEDEN: D. Kardon, z., 4 m. — L. Outhoff, z., 2 m. — J. C. Cramer, jd., 58 j. — C. H. M. Hangjas, d., 9 m. — H. van der Leun, z., 4 m. — J. H. Neiszen, z., 3 d. — W. F. Schoenmaker, z., 8 m. — H. A. F. Sieverding, z., 10 m. — H. van Keulen, vrouw van A. Köhle, 28 j. — J. B. Eickman, jd., 73 j.

BEVALLEN: C. Dijkxhoorn, geb. Graafland, levenl. z. — D. Tiggeloove, geb. Bottenberg, z. — B. Kaptein, geb. den Hollander, z. — M. B. van Drongelen, geb. Haakmeester, d. — J. Boerenbrink, geb. van Katwijk, z. — J. G. van der Mijn, geb. Blok, z. — A. M. E. van Zetten, geb. Roodenburg, z. — H. van Oosten, geb. Deetermans, d. — M. J. Weeber, geb. Schoon, d. — A. J. Burgmans, geb. Senee, d. — J. Voss, geb. Poot, d. — M. Havermans, geb. Schoots, z.

Zeetijdingen.

Nederland.

ROTTERDAM 23 nov. Volgens particulier berigt is de schroefschoener *Japan*, kommandant ridder W. J. C. Huyssen van Kattendijke, den 6 sept. ll., na eene voorspoedige reis van 10 dagen, van Batavia te Manilla gearriveerd; alles wel aan boord. Het schip zou den 8 september de reis naar Japan voortzetten.

HELLEVOETSLUIS 24 november. (Z. Z. W., later kompasrond, met mist.) Gearriveerd *Ivanhoe* (st.) van Leith. — Vertrokken *d'Elmina*, P. C. Teengs, n. Brouwershaven (per *Brouwershaven*). — De stoomschepen *Irwell* en *Seine* liggen in de Kanaalhaven.

BRIELLE 24 nov. (Z. Z. W. later omloopend en stil.) Vertrokken *Batavier* (st.) en *Schiedam* (st.), beiden naar Londen.

MAASSLUIS 24 nov. (Z. W.) Niets gepasseerd.

BROUWERSHAVEN 24 nov. (Z. W., later N.) Gearriveerd *d'Elmina*, Teengs, van Hellevoetsluis. — Vertrokken *Traye*, Olsen, naar Rotterdam.

ZIERIKZEE 22 nov. Gearriveerd *Rambler*, Muir, v. Newcastle.

AMSTERDAM 24 nov. Het Ned. schip *Cornelia*, kapit. Hazewinkel Muntendam, van Triest naar Valparaiso, is den 13 dezer in de Baai van Gibraltar door weigeren van wenden op de rotsen geraakt, doch sedert af- en te Gibraltar binnengebragt. Het schip was digt gebleven, doch zou moeten lossen om nagezien te worden. — Volgens berigt uit Texel van 23 dezer, is eene bark, de naam onbekend, op de Noorderhaaks gestrand en verbrijzeld. Vermoedelijk is het volk daarbij omgekomen.

TEXEL 23 november. (Z. W.—Z.—Z. W.) Gearriveerd *Handel*, Jager, van Suriname (ligt quarantaine); *Californië*, van der Valk, van Smyrna; *Experiment*, Hedberg, van Alicante; *de Hoop*, Ouwehand, van Lissabon; *Hermanna Gezina*, de Graaf, *Diana* (st.), *Geerdina*, Doewes, en *Harmonie*, Kramer, alle vier van Londen, de laatste als bijlegger; *Jonge Marie* (st.) van Hull; *Johanna Marchina*, Koning, van Sunderland, en *Lustre*, Williams, van Shields. — Terug uit zee *Jonkvrouw Geertrui*, Bouwer, naar Old Calabar bestemd.

VLIE 21 nov. Gearriveerd *Martha*, Postema, van St. Petersburg.

VLISSINGEN 23 nov. Voor Antwerpen bestemd zijn op de Schelde gearriveerd *Prins Oscar*, Ahrenburg, van Akyab; *Nelson*, Cower, van Monte-Video; *Sperwer*, Huges, van Baltschick, en *Auguste*, Veen, van Malaga.

Buitenlandsche Havens.

Aangekomen:

ST. HELENA 24 sept. *Luconia*, Hulshoff, Rangoon (is 26 dito naar Rotterdam gezeild); — 26 sept. *Kijkduin*, Oldendorp, Samarang (is naar Amsterdam gezeild); — 1 oct. *Twee Jeannes*, Noordziek, Batavia (is den volgenden dag naar Dordrecht vertrokken).

KONSTANTINOPEL 5 november *Nuovo Esule*, Smayevich, Taganrog naar Amst.

BORDEAUX 21 nov. *Tobina*, Wortelboer, Newcastle.

LIVERPOOL 20 nov. *Phoenix*, Kuiper, Antwerpen; — 22 dito *Pelican* (st.), Rotterdam.

HOLYHEAD 21 nov. *Harmonie*, Barelds, Liverpool n. Rio-Janeiro.

FALMOUTH 21 november *Catharina*, van der Wal, Galatz, om order; — 23 dito *Glenalmond*, Becker, Aux Cayes n. Rotterdam; *Ortelius*, de Boo, Odessa n. Delfzijl.

Bij TORBAY 19 nov. *Arend*, Goosens, Rott. naar Curaçao.

Bij WIGHT *Wilhelmina*, van der Borden, Rotterdam n. Malta.

LONDEN 23 nov. *Surprise*, Jemmett, Rotterdam.

STOCKTON 20 nov. *Graceful*, Wright, Rotterdam.

SUNDERLAND 20 nov. *Margaret*, Ross, Rotterdam; *Ceneus*, Stewart, Amst.; — 22 dito *Echo*, Mordey, Schiedam.

SHIELDS 20 nov. *Baudina*, van der Gaast, Harlingen; *Eduard*, Foelrichs, Rott.; *Anna Augusta*, Kuiper, Amst.

DUNDEE 20 nov. *Stad Goor*, Gruppelaar, Zwolle.

ABERDEEN 21 nov. *Elizabeth & Mary*, M'Laren, Rotterdam.

CUXHAVEN 19 nov. *Twee Gebroeders*, Slankenberg, Tonningen.

BREMERHAVEN 19 nov. *Vrouw Wyka*, Panjer, St. Petersburg; — 20 dito *Frau Johanna*, Jacobs, Amsterdam; *Zwaantina*, Schuur, Hartlepool; — 21 *Dirkje*, Poort, Amst.

DANTZIG 16 nov. *Zwaantje Boer*, Pronk, Bremen.

RANDERS 10 nov. *Tweelingen*, Poorta, Dokkum.

KOPENHAGEN 22 nov. *Rembrandt* (st.), de Haan, Koningsbergen naar Amst.

RENDSBURG 18 nov. *Regina Hillegina*, Scholtens, Grenaae n. Engeland; — 19 dito *Geerdina Cornelia*, van Borkum, Petersburg n. Peterhead.

Vertrokken:

KONSTANTINOPEL 11 nov. *Wilhelmina Frederika*, van der Veer, Amsterdam.

CETTE 19 nov. *Amazone*, Damman, Rotterdam.

CAEN 19 nov. *Catharina Charlotte*, Eisinga, Londen.

CHERBURG 15 nov. *Zeven Broeders*, Valoin, Engeland.

ANTWERPEN 23 nov. *Vier Gebroeders*, Woudstra, Hamburg.

WATERFORD 21 nov. *Comoran*, Martin, Rotterdam.

NEWRY 21 nov. *Dina Immechina*, de Jongh, Belfast.

ST. MARY'S (Scilly) 19 nov. *Eendragt*, Douwes, (v. Lissabon) Rotterdam.

PLYMOUTH 21 nov. *Neptunus*, Nepperus, (v. Lissabon) Hamb.

FOWEY 20 nov. *William Harris*, Furse, Dordrecht.

DEAL 22 nov. *Agnetha Juliana*, de Haan, (van Londen) Athene.

HULL 20 nov. *Harmina*, Muller, Shields.

SUNDERLAND 20 nov. *Harmony*, Dodds, en *Planet*, Willis, beiden Rotterdam; *Catherine*, Thompson, Nieuwe Diep; — 21 dito *Mary Ann*, Smith, Nieuwe Diep; — 22 *Ocean Queen*, Telford, Rott.

SHIELDS 21 nov. *Scipio*, Schiedam; *Dove* en *Mary Ann*, beiden Nieuwe Diep.

ALLOA 18 nov. *Elisabeth*, Mandtles, Bremen.

DUNDEE 20 november *Stad Enschedé*, Niggebrugge, en *Ayolt & Thomas*, de Jonge, beiden Zwolle.

BREMERHAVEN 19 nov. *Harmonie*, van Getzen, Rotterdam; — 20 dito *Philippus Cornelius*, Meeter, Engeland; *Catharina Maria*, de Roth, Groningen.

WARNEMUNDE 18 nov. *Twee Gebroeders*, Butter, Dantzig.

SWINEMUNDE 18 nov. *Eemstroom*, Bultje, Colchester; *Vrouw Martha*, de Vries, ...; — 19 dito *Hillegina Annegina*, de Vries, Hull.

STOCKHOLM 22 nov. *Noord-Holland* (st.), Amsterdam.

Uitgeklaard:

NEW-YORK 9 nov. *Wabamo*, Doty, Rotterdam.
LONDEN 21 nov. *Wassenaar*, Hofstee, Amst.

In lading:

ANTWERPEN 22 november *Backenhagen*, Hakker, San Jose de Guatemala; *Jacob van Cleef*, Tholen, Syra en Alexandrië; *Pelikaan*, Jansonius, Triest.

LIVERPOOL 20 nov. *Twee Gebroeders*, Koolma, Corunna.

LONDEN 20 november *Hemmechina Vroom*, Kistenkas, Patras, Beyruth en Alexandretta.

CARDIFF 21 nov. Alhier is uit zee teruggekomen het Nederl. barkschip *Wilhelmina Catharina*, kapit. N. M. Oudshoorn de Groot Stiffry, bestemd naar de Kaap de Goede Hoop, zijnde in aanzeiling geweest met het Oostenrijksch schip *Cognato Mimbelli;* moet in het dok komen om te repareren.

WHITSTABLE 22 nov. Ongeveer 1140 ellen katoen, alhier aangebragt uit het op Longzand verongelukt Ned. schip *Anna*, zijn door de kustwachters in beslag genomen.

Gepraaid:

Den 23 augustus, op 10 graden ZB. en 31 gr. WL., *Willem I*, T. J. Niedfeld, van Cardiff naar Hong Kong.

Den 4 oct., op 5 gr. 55 min. ZB. en 16 gr. 15 min. WL., *Jane Carle*, vermoedelijk eene Nederl. bark, van Soerabaija n. Amsterdam.

Den ....., op 36 gr. NB. en 1 gr. 30 min. WL., *Janneke Hendrika*, Pik, van Rio-Janeiro naar Corfu (115 dagen reis).

Cargalijsten.

Amsterdam.

LAGUAYRA en PORTO-CABELLO, Flying Dutchman, Dietrichsen. — 6045 b. Koffij, J N Woldsen.

LONDEN, Diana (st.) — 518 Huiden; Gebr. Cramer; 165 bond Hennep, Wüste en Hintze; 632 doos. Vijgen, Alstorphius en von Hemert; 36 boss. IJzer, Gebr. Reelfs; 4 f. Wijn, Berkhout, Moltzer en Co.; 226 v. Olie, 26 b. Tabak, 62 k. Schellak en 15 punch. Melassen, Order.

In lading liggende Schepen.

Te Rotterdam:

BATAVIA, het Barkschip *den Elshout*, kapitein *E. F. Bonjer*; vertrekt 25 November Adres bij de Reeders *van Overzee en Co.*, bij *Kuyper, van Dam en Smeer* en *Hudig en Blokhuyzen.*

BATAVIA, SAMARANG en SOERABAIJA, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het nieuw, extra op de zeilage gebouwd Ned. gekoperd Barkschip *Cornelis Anthonie*, kapitein *D. R. Kleve*, voerende eenen geëxamineerden Scheeps-Doctor. Adres ten kantoren van *Kuyper, van Dam en Smeer* en *Hudig en Blokhuyzen.*

BELFAST, het Nederl. Kofschip *Jonge Andries*, kapitein *T. A. Steffens.* Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*

BERGEN, het Nederl. Hoekerschip *Jonge Wouter*, kapitein *M. Kwakkelsteyn.* Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer.*

SOERABAIJA, het Nederl. gekoperd Barkschip *Hendrina*, kapit. *C. M. Pompe*, hebbende uitmuntende inrigtingen voor Passagiers. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer* en *Hudig en Blokhuyzen.*

St. THOMAS, het Nederl. Kofschip *Gier*, kapit. *W. F. Leicher* Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer.*

Te Vlaardingen:

GIBRALTAR en MALTA, het Nederl. Schoenerschip *Levant*, kapit. *C van Gelderen.* Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer.*

GIBRALTAR en MALTA, het Nederl. Hoekerschip *Vereeniging*, kapit. *M. van Noord* Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer.*

Marktberigten.

ROTTERDAM den 24 November.

GRANEN. Tarwe: 166 ℔ N. Roogl. hl. *f* 320. Rogge: 148 ℔ Jar. Belgische *f* 182; 144 ℔ Archangel *f* 180.

BOTER. 1ste kwal. *f* 58, 2de dito *f* 54.

SCHIEDAM den 24 November.

GRANEN. Verkocht: Rogge, 145 ℔ Petersburg *f* 168 kontant, *f* 170 6/w.

MOUTWIJN	per Ned. vat zonder fust	*f* 15. 25	zonder de belasting.
JENEVER	» » » » »	- 20. 75	
AMST. PROEF	» » » » »	- 22. -	
SPOELING		- 2. 20	per ketel.

AMSTERDAM den 24 November.

GRANEN. Rogge: heden verkocht 118 ℔ Archangel *f* 170 bij partij.

Beursberigten

MADRID den 23 November.

Spanje 1¼ pc. 26⅜ dito Binnenl. 3 pc. 38⅜

PARIJS den 24 November.

Frankrijk 3 pc. 66. 95. Spanje 1¼ pc. 25. dito Binnenl. 3 pc. 37.

LONDEN den 24 November.

De Geconsolideerden 3 pc. 90¼. Spanje 1¼ pc. 25¼; dito Buitenl. 3 pc. 41. Mexico 3 pc. 18⅜. Illinois 75. Shares 86½.

WEENEN den 24 November.

Nationale Metall. 5 pc. 84¼, Metalliek 5 pc. 80⅜. Wissel Londen *f* 10. 28.

ANTWERPEN den 24 November.

Spanje 1¼ pc. 24¼ dito Binnenl. 3 pc. 36⅜ Metalliek 5 pc. 75.

AMSTERDAM den 24 November.

			Laagste koers.	Hoogste koers.	Geblev. koers.
NEDERL., Werkelijke Schuld	2½	pCt.	62¼	62 $\frac{9}{16}$	
» dito dito	3	»	74¾	74 $\frac{9}{16}$	74 $\frac{9}{16}$
» dito dito	4	»	95⅞		
» Amort.-Syndicaat	3½	»	89¼		
» Handel-Maatschappij	4½	»	138¼	139¼	139¼
» O. I. Leening	4	»			
» Leen. Holl.-Spoorweg	4½	»			
» Rijn-Spoorweg	4½	»	99½		
» Maatsch. v Weldadigh.	4	»			
BELGIE, Cert. bij *Rothschild*	2½	»	49 $\frac{13}{16}$	49⅞	
FRANKR., Certificaten	3	»			
SPANJE, Buitenlandsche	1¼	»	24 $\frac{11}{16}$	24¾	
» dito	3	»			
» Binnenl. a *f* 6000	3	»	36¼	36 $\frac{5}{16}$	
» Amortisable Schuld					
» Bewijzen van Coupons			5¼		
PORTUG., Oblig.	3	»	43¼	43 $\frac{5}{16}$	43¼
» dito 1856	3	»	42⅞	42 $\frac{15}{16}$	42 $\frac{15}{16}$
» Uitgest.					
RUSLAND, Obl. bij *Hope & Co.*	5	»	102⅜		
» dito dito 828/29	5	»	101¼		
» Cert. dito 831/33	5	»			
» dito dito 1840	4	»			
» dito bij *Stieglitz*	4	»	82⅜	82¼	82¼
» dito » dito Nieuwe	5	»	95		
» dito » dito 1855 dito	5	»	96 $\frac{9}{16}$	96⅞	96¾
» dito te Londen	4½	»	92¾		
» Certific. van Assign.	6	»			
» Inschr dito	6	»			
POLEN, Aand 1835, *fl.* 500		*f*			
» Obligatien	4	pCt	76¼		
OOSTENR., Obl. bij *Goll en Co.*	5	»	75		
» dito dito	4	»	59¼		
» dito Metall. Oude	5	»	70¾	71	70⅞
» d.° Nieuwe bet. te Amst.	5	»	84		
» dito Nation. Metalliek	5	»	73 $\frac{9}{16}$	73⅜	73¼
» dito Metalliek	2½	»	37	37 $\frac{1}{16}$	37
» Weener Aand. fl. 250	4	»	311		
BRAZILIE, 1824, £ 100,	5	»	96¼		
EQUADOR, £ 100	1	»	13¾		
» Onbepaalde	1	»	13¼		
VENEZ., Oblig.	4½	»	26		
» Uitgest.	2	»	10¼		
GRENADA, Oblig.	3½	»	16¼	16¾	16 $\frac{9}{16}$
» Uitgestelde			5¼		
MEXICO, Oblig.	3	»	17 $\frac{1}{16}$	17½	
» dito, Onbepaalde	3	»			
ILLINOIS,	7	»	79¼	79¼	

Weener Bankactien *f* 1073 a *f* 1075; idem Aand. fl. 250, 1839, *f* 394. Beijersche Spoorweg Aand. 26 Illinois, Spoorweg Aand., 89 a 90, gebl. 89. Louisiana, 5 pc., 98¼.

Beleening 6 pc. Prolongatie 6½ pc. Disconto 7 pc.

Bij geringen omzet waren Binnenl. fondsen prijshoudend en verkeerden Buitenl. in eene flaauwe stemming.

Laatste prijzen ten 5 ure: Holland 2½ pc. 62¼ a $\frac{5}{16}$. Spanje, 1¼ pc. 24 $\frac{11}{16}$ a ¾; dito Binnenl. 3 pc. 36¼ a $\frac{5}{16}$. Oostenrijk Metalliek, 5 pc. 70⅞.

ROTTERDAM den 24 November.

			Laagste koers.	Hoogste koers.	Geblev. koers.
NEDERL., Werkelijke Schuld	2½	pCt.	62 $\frac{7}{16}$		
» » »	3	»	74¼		
Amort. Syndicaat	3½	»	88		
BELGIE, Oblig. bij *Rothschild*	2½	»	50¼		
PORTUGAL, Oblig. te Londen 1856	3	»	43 $\frac{1}{16}$		
RUSLAND, Obl. bij *Hope* 1798/1816	5	»	103	103 $\frac{1}{16}$	103 $\frac{1}{16}$
» » bij *Stieglitz*, 1855	5	»	97		
» » *Baring*	4½	»	93		
OOSTENRIJK, Oblig. in Metalliek	2½	»	37 $\frac{3}{16}$	37¼	37¼
» » »	5	»	71¼		
» Nieuwe Rente te Amst.	5	»	84 $\frac{9}{16}$	84⅝	84 $\frac{9}{16}$
» Nationale	5	»	73 $\frac{7}{16}$	73¼	
VENEZUELA. Uitgestelde	4¾	»	10¼		
GRENADA. Uitgest.		»	5¼	5 $\frac{5}{16}$	5 $\frac{5}{16}$
Landwarrants			3 $\frac{1}{16}$	3⅛	3 $\frac{1}{16}$

2½ pc. Nederland en België goed prijshoudend. Russische en Oostenrijksche op nieuw lager verkrijgbaar. Overige met weinig verandering.

PRIJZEN TEN 3 URE.

Nederland. Werk. Schuld. 2½ pc., 62⅜; dito 3 pc., 74¼, dito 4 pc., 95⅜. Handel-Maatschappij, 4½ pc., 139¼ cont. Spanje, 1¼ pc., 24¾; dito Binnenl. 3 pc., 36¼. Rusland, Cert. bij *Stieglitz*, 1854, 5 pc., 95⅜. Oostenrijk Metalliek, 5 pc., 71½: dito Nationale. 5 pc., 73⅜ a 73¼. gebl. 73 $\frac{7}{16}$; dito 2½ pc., 37 $\frac{3}{16}$. Mexico Onbepaalde, 3 pc., 17¼. Ecuador. Landwarrants, 3. Venezuela, 4½ pc., 26.

De markt was flaauw gestemd, ofschoon de Londensche koersen van heden wel zoo vast waren. In Oostenrijksche fondsen hadden eenige omzettingen plaats. Voor Zuid-Amerikaansche bestond eenige vraag.

Wisselkoersen.

ROTTERDAM den 24 November.

Londen	3/m.	*f* 11.52½	St. Petersb.	2/m.	*f* 164
	2/m.	- 11.62½	Frankf. a/M	6/w.	- 98¼
	kort	- 11.90	Augsburg.	6/w.	- 35 $\frac{5}{16}$
Parijs	3/m.	- 54 $\frac{1}{16}$	Weenen	6/w.	- 32
	2/m.	- 54⅞	Triest	6/w.	- 31⅞
	kort	- 55⅜	Livorno	2/m.	- 38
Bord.	2/m.	- 54⅞	Genua	2/m.	- 45
	kort	- 55¼	Napels	2/m.	- 81
Hamb.	3/m.	- 34¼	Disconto		7 en 7½ pc.
	2/m.	- 34⅜			
	kort	- 35 $\frac{5}{16}$			

AMSTERDAM den 24 November.

Hamburg 2 maanden	34⅜	geld.	Londen... 3 maand.	»	—.—	geld.
Idem zigt	35⅜	»	Lissabon.. 3	»	40⅜	»
Londen.. 2 maanden	11.65	»	Porto.... 3	»	40⅜	»
Idem.. zigt	11.85	»	Petersb... 2	»	163½	pap.

Prijzen der Buitenl. Coupons en UITGELOTE OBLIGATIEN.

AMSTERDAM den 23 November.

Metalliek	*f* 27. 40.		Spaansche Piast.	*f* .	—
Nat. Met. Coup.	- —. —.		Hamb. Russen	- 35.	—
Napelsche	- —. —.		Russ. in Zilv. R.	- 33½.	—
Div. Eng. in £	- 11. 70.		Poolsche in fl.	- 26.	—
Eng. Russen	- 11. 70.		Coup. Port. 1 Jan. 1848 per £ 2	- —	—
Fransche	55. —		Papier Roeb.	- —	—
Belgische	- 55½. —		Dollars	- —	—
Pruissische	- 34½. —				

Handelsberigten.

ROTTERDAM den 24 November

MEEKRAPWORTEL. Heden zijn verkocht 35 a 40,000 kil. 3jarige a *f* 21¾, en 25,000 kil. 2jarige a *f* 21.

AMSTERDAM den 24 November.

TABAK. Heden zijn uit de eerste hand afgedaan: 45 v. Maryland per *Mary Anne*, 26 v. dito per *Leila* en 11 p. Java Nicot per *Cornelia*.

VRUCHTEN. Tot geheime prijzen zijn uit de hand afgedaan de in veiling aangeslagen 400 heele, 400 halve en 400 kwart k. Muscadel Rozijn, in lagen, en 300 heele, 600 halve en 600 kwart k. dito, zonder lagen.

LONDEN den 23 November.

GRAANMARKT. Tarwe en Meel waren goed te plaatsen. Gerst ook meer gevraagd. Boonen en Erwten werden lager afgegeven. Haver hooger in prijs. Zaden blijven in eene gedrukte stemming verkeeren. — Van den 16 tot den 21 dezer werden ingevoerd 3276 q. binnenl. en 11,892 q. buitenl. Tarwe, 3331 q. binnenl. en 7427 q. buitenl. Gerst, 650 q. binnenl. en 19,318 q. buitenl. Haver en 1973 z. binnenl. en 918 z. en 4108 v. buitenl. Meel.

VEEMARKT. De handel was gering met lagere prijzen. Ter markt waren 5349 Runderen, 140 Kalveren, 21,120 Schapen en 220 Varkens. Gedurende de vorige week zijn van het Vasteland aangevoerd 1311 Runderen, 958 Kalveren, 2756 Schapen en 20 Varkens.

ANTWERPEN den 23 November.

GRAANMARKT. Er werden volstrekt geene zaken gedaan en de prijzen zijn onveranderd. — KATOEN. Er zijn afgedaan 41 balen middl. fair Louisiana. In andere artikelen ging niets om.

HAVRE den 21 November.

De week sluit met eene een weinig minder flaauwe markt voor KATOEN, daar de berigten van Liverpool heden een weinig minder ongunstig zijn. De omzet bedroeg alzoo ca. 440 b. Op levering zijn sedert gisteren nog eenige zaken afgesloten ofschoon tot lage prijzen. — SUIKER 2000 zn Mosc. Fern. vonden nemers tot fr. 30 voor kwal. gelijk aan n.° 12. — HUIDEN. 371 st. gez. N. Y. werden op levering verkocht tot fr 51. — TALK. De markt begon heden weder even flaauw als gisteren, maar later zijn nog belangrijke zaken gedaan, als 10 fusten Russ. loco tot fr. 62½, 330 f. dito per Dec. tot fr. 61 a 63, 225 f. dito per Jan. tot fr. 63. 25 a 65, en eindelijk 40 f. dito p. Febr. tot fr. 65 a 66.

AVIGNON den 21 November.

MEEKRAP. De koers souteneert zich op fr. 41 a 43 voor rosé naar kwal. en op fr. 43 a 46 voor 1½jarige palud, terwijl 2½jarige palud ontbreekt: tot deze prijzen doen zich heden koopers op. Eenige vaten SFFF rosé zijn verkocht tot fr. 55, 50 en 56.

Advertentien.

Bevallen van een' ZOON *A. E. M. FRUIN*, geb. VELTMAN.
Dordrecht 22 November 1857.

Op den 23 November 1857 is te *Rotterdam* overleden de Heer PETRUS THEODORUS ANDREAS RITS, in leven *Houtkooper* aldaar.

Door de
KIESVEREENIGING *ORDE*
zijn tot
CANDIDATEN
VOOR HET LIDMAATSCHAP VAN DEN GEMEENTERAAD
Verkozen, de Heeren
Dr. C. H. VAN DER LOOY
(*Groen Stembriefje*),
J. C. OFFERS
(*Wit Stembriefje*),
welke als zoodanig worden **aanbevolen.**
Namens het Bestuur,
Mr. W. S. VAN REESEMA, *Voorz.*

MAATSCHAPPIJ TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN.
TWEEDE LEESVERGADERING bij het Departement *Rotterdam* der **Maatschappij tot Nut van 't Algemeen,** op HEDEN den 25 November 1857, des avonds ten half acht ure precies, in het Gebouw des Departements.
Spreker de Heer **J. P. A. FRANÇOIS.**
In naam van het Bestuur,
G. VAN REYN, *Lid en Secretaris.*

STOOMBOOTVAART OP SCHOTLAND.
Voor Passagiers en Goederen.
Naar **LEITH**, het Stoomschip ***IVANHOE***, Kapitein **John Cairns**, vertrekt Zaturdag 28 November, des morgens vroeg. Adres bij *GEORGE LEVINGSTON* en bij *J. A. HOUWENS*, Agenten te Rotterdam, en bij *DONALD R. MAC-GREGOR*, Agent te Leith.

HOLLANDSCHE
MAATSCHAPPIJ VAN LANDBOUW,
AFDEELING
Rotterdam, Schiedam en Omstreken.
EERSTE LEZING,
op VRIJDAG den 27 NOVEMBER 1857,
des avonds ten 6 ure.
TE KATENDRECHT.
Spreker de Heer **HOLTZAPFFEL**, van Dordrecht, over ***de Meststoffen en hare Scheikundige Zamenstelling en Toepassing.***
Het Bestuur,
JOOST VAN VOLLENHOVEN, *Voorzitter.*
T. L. L. PRINS, *Secretaris.*

PAKHUISMEESTEREN geven aan de Belanghebbenden kennis, dat zij **heden** overbrengen van het Pand *HERKLOTS*, wijk 1, n.° 62, naar het Pand ***Ferrier***, **wijk 1, n.° 111:**
De **KOFFIJ**, in Anno 1856 opgeslagen, van Kav. **226** tot Kav. **238.**
Rotterdam 25 November 1857.

THEE.
PAKHUISMEESTEREN van de THEE te Rotterdam geven aan de Belanghebbenden kennis, dat zij voornemens zijn op Donderdag den 26 November 1857 de onderstaande **KOOPEN THEE**, staande op het Pand *HERKLOTS*, wijk 1, n.° 62, over te brengen naar het Pand ***O. I. Huis, Boompjes,* wijk 1, n.° 122.**
Aanvoer 1850 Kav. 2652 a 3003.
„ 1852 „ 1550 a 1558, 1865, 3114 a 3469 en 3649 a 3764.
„ 1854 „ 404 a 638.
Rotterdam 25 November 1857.

Men verlangt tegen **1 Februarij** 1858 eene Geschikte, Fatsoenlijke
KINDERMEID of BONNE,
van de Hervormde Godsdienst, aan wie de Zorg voor nog jeugdige Kinderen met vertrouwen kan worden opgedragen. Geene anderen zullen in aanmerking worden genomen dan die Attestatien van goed gedrag en Christelijken wandel kunnen overleggen. Adres, met gefrankeerde Brieven, bij den Boekhandelaar *P. C. HOOG*, Hoofdsteeg, te Rotterdam, onder letter R.

TE HUUR,
een extra ruim
PAKHUIS,
gelegen aan de Leuvehaven en Schiedamschendijk, boven den hoogst bekenden vloed, 225 vierkante Ellen oppervlakte Te bevragen op de Leuvehaven, bij A. VAN DER POT.

*** VERKOOPING voor de BANK van LEENING te *VLAARDINGEN*, op Woensdag den 9 December 1857, van alle **PANDEN**, welke in de maanden **Julij, Augustus** en **September 1856** zijn beleend en waarvan de Interest niet is betaald vóór of uiterlijk op Donderdag den 3 December aanstaande.

Openbare Vrijwillige Verkooping.
JOHANNES HOGERSDIJK, Notaris te Rotterdam, is voornemens op Woensdag den 2 December 1857, des namiddags ten 5 ure, in het Notarishuis aldaar, publiek te veilen en te verkoopen:
N.° 1. Een hecht en sterk **HUIS, BOVENWONINGEN** en **ERVE**, aan de noordzijde van de Vierwindenstraat, wijk 5, n.° 568, te Rotterdam.
Aangeslagen in de Grondlasten op *f* 25. 71. Verhuurd in diverse Percelen voor *f* 306. 80 's jaars, en bij het Kadaster bekend sectie I, n.° 574.
N.° 2. Een hecht en sterk **HUIS, BOVENWONINGEN** en **ERVE**, aan de westzijde van de Zwanensteeg, achter het Verbrande Klooster, wijk 11, n.° 464, te Rotterdam.
Aangeslagen in de Grondlasten op *f* 19. 15. Verhuurd in diverse Percelen voor *f* 117 's jaars, en bij het Kadaster bekend sectie M, n.° 486.
Te aanvaarden 1 Januarij 1858 en te zien twee dagen vóór en op den dag der veiling, van 's morgens 10 tot 's middags 4 ure.
Nadere informatien ten Kantore van voornoemden Notaris, aan de Korte Hoogstraat te Rotterdam.

Rotterdamsche Schouwburg.
Directie van A. PETERS.
BUITENGEWONE VOORSTELLING.
WOENSDAG 25 NOVEMBER 1857:
DE GEBANNEN AMOR, of *de achterdochtige Echtgenoote*, Blijspel in 4 bedrijven, naar het Hoogduitsch, door *A. von Kotzebue*, in geen 30 jaren alhier vertoond. Voorafgegaan van: **HENDRIK IV TE ALENÇON,** of *de Gebraden Kalkoen*, Blijspel in één bedrijf, naar het Hoogduitsch, nooit alhier vertoond.
VERWACHT, op Maandag den 30 November 1857, ten voordeele van den Heer ***P. A. Morin:*** **DE BRUID VAN LAMMERMOOR,** Tooneelspel, naar het Fransch, van *Victor Durange*, in vele jaren niet vertoond En binnen kort: **Lady Tartuffe. — de Oude Student.**

Te Rotterdam, bij
ARRENBERG & VAN REYN.